

Sammanfattning

Åteg M, Andersson I-M, Neely G, Rosén, Laring J, Nygren O. (2007) *Arbetsmiljöarbete och motivation. Teoretisk översikt och konstruktion av ett frågeformulär*. Arbetslivsrapport, Arbetslivsinstitutet, Stockholm.

Den här rapporterade studien behandlar behovet av att skapa motivation och engagemang för arbetsmiljöarbete. Studien utgår från frågan om utvecklade och spridda metoder för arbetsmiljöarbete fungerar i bemärkelsen att de inte bara leder till arbetsmiljöförbättringar, utan också om de medför en ökad motivation för arbetsmiljöarbete hos deltagarna. För att kunna behandla sådana frågor är det dock nödvändigt med en förståelse för motivation och dess förutsättningar i sammanhang av arbetsmiljöarbete.

Studien har haft två syften. Ett första syfte har varit att skapa en förståelse för motivationens roll i arbetsmiljöarbete och utifrån motivationsteori beskriva och analysera förutsättningar för motivation. Ett andra syfte var att föra ett resonemang om möjligheten att med hjälp av ett frågeformulär mäta potentiella förändringar i motivation för arbetsmiljöarbete.

Motivation för arbetsmiljöarbete kan påverkas av dels att förändringsarbete skapar nya förutsättningar för arbetet, dels av hur förändringsarbetet organiseras. Deltagande i aktiviteter inom arbetsmiljöområdet har visats leda till ytterligare motivation. En orsak kan vara att individer som deltar i sådana aktiviteter erhåller positiv uppmärksamhet och olika former av belöningar, erkänsla och uppmuntran, vilket motiverar dem att utföra ytterligare aktiviteter.

Samtidigt har det visats att ett gott säkerhetsklimat på en arbetsplats ger högre motivation. Högre motivation leder till högre deltagande i arbetsmiljöarbetet, dvs. att individen i högre utsträckning väljer att delta i att skapa en säkrare miljö.

Det finns ett flertal etablerade metoder för att mäta motivation för arbete. Det finns dock mindre forskning och färre instrument för att mäta motivation för arbetsmiljöarbete.

I studien utvecklades ett frågeformulär, som bygger på att respondenten svarar utifrån tre perspektiv: den egna synen, synen på arbetskamraternas och synen på ledningens intresse, ansvar, delaktighet i arbetsmiljöarbetet. I den tidigare forskningen finns stöd för denna uppdelning, dock tydligast när det gäller den egna synen och synen på ledningen. Ett antal faktorer har identifierats som kan stärka frågeformulärets validitet. Fortsatt utveckling av formuläret är därför aktuellt. Tidigare studier har visat att uppföljningar av åtgärder på arbetsmiljöområdet sällan följs upp och att effekterna inte utvärderats. Att mäta motivation till följd av arbetsmiljöinriktade aktiviteter

är ett bidrag till möjligheterna att göra sådana utvärderingar och uppföljningar. Det finns ett intresse både från forskarhåll, från FHV-företag och från företag och arbetsplatser att genomföra mätningar av de anställdas motivation för arbetsmiljöarbete.